

Xây dựng Đảng về đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh - yêu cầu khách quan trong giai đoạn hiện nay

TS. LÊ THỊ THẢO

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: lethaothcm@gmail.com

Nhận ngày 1 tháng 7 năm 2025; chấp nhận đăng tháng 9 năm 2025.

Tóm tắt: Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, coi đây là yếu tố sống còn của một đảng chân chính cách mạng. Người chủ trương xây dựng Đảng không chỉ về tư tưởng, chính trị, tổ chức như chỉ dẫn của các nhà kinh điển mà còn nhấn mạnh yêu cầu xây dựng Đảng về đạo đức, đặc biệt đạo đức của cán bộ, đảng viên. Theo đó, những chỉ dẫn của Hồ Chí Minh đến nay vẫn còn nguyên giá trị. Ở bài viết này, tác giả đã rút ra những yêu cầu cần thiết để tiếp tục nghiên cứu, vận dụng, phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong công tác xây dựng Đảng về đạo đức hiện nay.

Từ khóa: Hồ Chí Minh; tư tưởng Hồ Chí Minh; xây dựng Đảng về đạo đức.

Abstract: During his lifetime, President Hồ Chí Minh paid special attention to the work of Party building and rectification, considering it a matter of survival for a genuine revolutionary party. He advocated building the Party not only in terms of ideology, politics, and organization - as guided by the classics - but also emphasized the necessity of building the Party on ethics, particularly the ethics of cadres and Party members. Accordingly, Hồ Chí Minh's instructions remain fully valid today. In this article, the author identifies the essential requirements for continuing to study, apply, and creatively develop Hồ Chí Minh's thought in the current work of building the Party on ethics.

Keywords: Hồ Chí Minh; Hồ Chí Minh's thought; building the Party on ethics.

Đảng Cộng sản Việt Nam do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập vào năm 1930 đã lãnh đạo nhân dân hoàn thành sứ mệnh giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp và giải phóng con người, thực hiện mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Đặc biệt, khi Đảng trở thành lực lượng lãnh đạo, đó là sứ mệnh vẻ vang nhưng đồng thời là trọng trách to lớn mà dân tộc ủy thác. Để hoàn thành nhiệm vụ đó, Đảng phải thực sự hội tụ, kết tinh những giá trị tốt đẹp của văn hóa dân tộc và thời đại mà trước hết là đạo đức. Trong suốt 95 năm qua, căn cứ vào tình hình và nhiệm vụ cách mạng của từng thời kỳ, Đảng vừa lãnh đạo cách mạng, vừa xây dựng, chỉnh đốn để đảm bảo trong sạch, vững mạnh, đáp ứng được yêu cầu và nhiệm vụ của cách mạng. Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh: "Công tác xây dựng Đảng được đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ, quyết liệt, có hiệu quả rõ rệt"⁽¹⁾. Nhiệm vụ xây dựng Đảng trên tất cả các mặt chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức, cán bộ đã đạt được nhiều kết quả tích cực, góp phần nâng cao vị thế cầm quyền, khẳng định vai trò lãnh đạo, đường lối đúng đắn của Đảng, củng cố niềm tin của nhân dân đối với

Đảng⁽²⁾. Thực tế đó cho thấy, việc vận dụng và phát triển sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh trong công tác xây dựng Đảng về mọi mặt trong đó có xây dựng Đảng về đạo đức là yêu cầu khách quan của giai đoạn phát triển mới hiện nay:

Thứ nhất, xây dựng Đảng về đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh hiện nay bắt nguồn từ quá trình liên tục của sự nghiệp cách mạng do thực tiễn đặt ra.

Đây là yêu cầu bắt buộc để Đảng thích ứng với tình hình thế giới và trong nước, phù hợp với hoàn cảnh và đáp ứng nhiệm vụ cách mạng, làm tròn trọng trách của mình trước giai cấp, trước dân tộc. Hồ Chí Minh luôn nhắc nhở: "Phải biết rằng tình hình khách quan thay đổi hàng giờ hàng phút, một chủ trương của ta hôm nay đúng, hôm sau đã không hợp thời, nếu ta không tinh táo kiểm điểm những tư tưởng hành vi của ta để bỏ đi những cái quá thời, sai hỏng, nhất định ta sẽ không theo kịp tình thế"⁽³⁾. Vì vậy, phải đổi mới vai trò lãnh đạo của Đảng, xây dựng, chỉnh đốn Đảng để đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng là tất yếu khách quan.

Tình hình thế giới hiện nay có nhiều biến chuyển, sự khủng hoảng của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế làm cho □ Các nước đi theo con đường xã hội chủ nghĩa, phong trào cộng sản và cánh tả còn gặp nhiều khó khăn⁽⁴⁾. Cách mạng khoa học - công nghệ và quá trình toàn cầu hóa với sự liên kết ngày càng tăng giữa các quốc gia dân tộc đã làm cho vai trò lãnh đạo của Đảng đứng trước những thách thức mới. Toàn cầu hóa và cách mạng khoa học - công nghệ mở ra nhiều cơ hội để phát triển đất nước nhưng cũng nhiều thách thức lớn như tụt hậu, cạn kiệt tài nguyên, ô nhiễm môi trường, khủng hoảng sinh thái, vũ khí hủy diệt hàng loạt □ đe dọa đến sự tồn vong của con người trong tương lai. Sự nghiệp cách mạng đứng trước những thời cơ và thách thức lớn, sự đan xen giữa thời cơ và nguy cơ đòi hỏi sự nghiệp đổi mới phải đi vào chiều sâu.

Trong nước, sau gần 40 năm đổi mới đã đạt được nhiều thành tựu nổi bật, đem lại cho đất nước cả thể và lực mới, uy tín, vị thế ngày càng được nâng cao. Kinh tế có bước phát triển, lực lượng sản xuất được tăng cường, tỉ lệ đói nghèo giảm đáng kể, đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được nâng cao, nhiều vấn đề xã hội được giải quyết; chính trị, xã hội ổn định, quốc phòng, an ninh được bảo đảm; đối ngoại và hội nhập quốc tế ngày càng được mở rộng; thể và lực của quốc gia được tăng cường; niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng được củng cố, điều đó càng khẳng định vai trò lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu đạt được như trên, đất nước vẫn còn những khó khăn, thách thức nhất định. Tăng trưởng kinh tế chưa tương xứng với tiềm năng. Tính tự chủ và khả năng chống chịu của nền kinh tế chưa cao, chất lượng tăng trưởng, sức cạnh tranh còn thấp, thiếu bền vững, hiệu quả và năng lực cạnh tranh của nền kinh tế còn thấp; công tác quản lý, điều tiết thị trường còn nhiều bất cập. Lợi thế của đất nước còn nhiều khó khăn, thách thức đặt ra hiện nay đòi hỏi Đảng phải nhận thức đúng và tập trung giải quyết. Về mặt xã hội, kinh tế thị trường làm cho khoảng cách giàu nghèo gia tăng, chất lượng giáo dục, chăm sóc y tế và các dịch vụ công còn nhiều hạn chế; văn hóa, đạo đức xã hội có mặt xuống cấp, sự phân hóa giàu nghèo làm sâu sắc thêm những mâu thuẫn xã hội, nảy sinh những tệ nạn tham nhũng, tội phạm, bạo lực; kích thích chủ nghĩa thực dụng, chủ nghĩa cá nhân, lối sống vật chất, vị kỷ, làm băng hoại đạo đức, lối sống, nhân cách con người. Sự va chạm giữa kinh tế

thị trường và các giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc đã trở thành vấn đề gây nhức nhối trong xã hội, tác động đến tư tưởng, đạo đức, lối sống, tâm lý và hành vi của mỗi người, trong đó có cán bộ, đảng viên. Một điều nhận thấy rõ là việc tập trung cho mục tiêu phát triển kinh tế, đặc biệt là cho tốc độ tăng trưởng để khắc phục nguy cơ tụt hậu về kinh tế đã dẫn đến buông lỏng giáo dục đạo đức trong xã hội, công tác xây dựng đạo đức trong Đảng chưa được chú trọng đầy đủ đúng như yêu cầu của nó.

Cùng với đó, các thế lực thù địch lợi dụng những khó khăn, yếu kém, sự tha hóa của một số cán bộ để lôi kéo, mua chuộc cán bộ. Các thế lực thù địch lợi dụng những hạn chế còn tồn tại tìm cách hạ thấp uy tín Đảng, uy tín các lãnh tụ với mục tiêu là chia rẽ nội bộ, làm giảm lòng tin của nhân dân đối với Đảng, lôi kéo để làm chuyển hóa tư tưởng chính trị, đạo đức, nhân cách đội ngũ cán bộ, đảng viên, thực hiện âm mưu đa nguyên chính trị, gây hoang mang trong cán bộ, đảng viên và nhân dân để thực hiện □ tự diễn biến □ từ bên trong. Đây là nguy cơ, thách thức lớn đến sự sống còn của Đảng, của chế độ xã hội. Vì vậy, theo quy luật tất yếu của sự phát triển, Đảng phải thường xuyên đổi mới, chỉnh đốn. Xây dựng Đảng về mọi mặt trong đó có đạo đức là đòi hỏi khách quan và cũng là yêu cầu sống còn để bảo đảm giữ vững vai trò lãnh đạo của Đảng trong mỗi giai đoạn cách mạng, đặc biệt trong kỷ nguyên vươn mình hiện nay.

Việc tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo tư tưởng Hồ Chí Minh là đòi hỏi cấp bách của sự nghiệp cách mạng Việt Nam hiện nay. Sau gần 40 năm đổi mới, dù đất nước □ chưa bao giờ có được cơ đồ như ngày nay □ nhưng so với mục tiêu cần đạt được như đến giữa thế kỷ XXI trở thành nước phát triển theo định hướng xã hội chủ nghĩa, đến năm 2025 là nước đang phát triển, năm 2030 trở thành nước có công nghiệp hiện đại và mục tiêu trở thành nước phát triển, có thu nhập cao vào năm 2045 thì cần rất nhiều những điều kiện và sự quyết tâm cao mà trước hết chính là năng lực và bản lĩnh lãnh đạo của Đảng. Hơn bao giờ hết, đòi hỏi Đảng phải vững mạnh, muốn vững mạnh tất yếu phải xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về mọi mặt, trong đó có đạo đức. Đại hội XIII yêu cầu: □ Nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; củng cố tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa⁽⁵⁾.

Thứ hai, xây dựng Đảng về đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh là đòi hỏi khách quan xuất phát từ vai trò, tầm quan trọng của đạo đức cách mạng.

Trong suốt tiến trình cách mạng, Hồ Chí Minh luôn đặc biệt quan tâm đến xây dựng đạo đức, đạo đức là thước đo trình độ người, phẩm chất người, là gốc của người cách mạng. Ngay từ khi chuẩn bị cho Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời, Hồ Chí Minh đã chuẩn bị kỹ lưỡng về đạo đức, phẩm chất cho mỗi cán bộ đảng viên được thể hiện trong 23 điều Tư cách của người cách mệnh. Khi chuẩn bị lực lượng cho cuộc kháng chiến, đẩy mạnh kháng chiến đến thắng lợi, Hồ Chí Minh lại viết tác phẩm *Sửa đổi lối làm việc* (1947), *Cần, Kiệm, Liêm, Chính* (1949) để nhấn mạnh hơn những phẩm chất đạo đức tiêu biểu của người cách mạng, đồng thời sửa chữa những thói hư, tật xấu về đạo đức của cán bộ, đảng viên. Khi đất nước bước vào xây dựng chủ nghĩa xã hội và đấu tranh chống đế quốc Mỹ ở miền Nam, Hồ Chí Minh có 2 tác phẩm bàn sâu về đạo đức, đó là *Đạo đức cách mạng* (1958) và *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân* (1969). Cho đến *Di chúc* (1969) trước lúc đi xa Người cũng không quên căn dặn mỗi cán bộ, đảng viên phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng⁽⁶⁾ để xây dựng Đảng xứng đáng là đạo đức, là văn minh, là danh dự và lương tâm của dân tộc⁽⁷⁾. Mỗi chặng đường cách mạng của Đảng, Hồ Chí Minh luôn đặt đạo đức lên hàng đầu và coi đó là đặc trưng bản chất của Đảng, tức nếu thiếu đạo đức, Đảng sẽ không còn là một Đảng chân chính cách mạng. Nếu không có đạo đức, người cán bộ, đảng viên không thể hoàn thành được nhiệm vụ vẻ vang của mình. Thực tiễn đã chứng minh, càng đi vào đời mới, phát triển kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập lại càng phải chú trọng đến đạo đức và xây dựng Đảng về đạo đức. Có đạo đức sẽ giúp người cách mạng trung thành với lý tưởng đã chọn, thắng không kiêu, bại không nản, không bị tha hóa trước quyền lực và sự cám dỗ của đồng tiền. Đạo đức làm cho tư tưởng luôn trong sáng, làm cho tổ chức trở nên đoàn kết, biết yêu thương không rơi vào chủ nghĩa cơ hội.

Xây dựng Đảng về đạo đức là xây dựng đạo đức của tổ chức Đảng cũng như của mỗi đảng viên hiện nay đòi hỏi trước hết phải trung thành với tư tưởng của Người, đó là trung thành với mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, hết lòng hết sức phục vụ cách mạng, phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân; trung với Đảng, hiếu với dân; giữ chủ nghĩa cho vững; đặt lợi ích của Tổ quốc, của nhân dân lên trên hết, trước hết; cần

kiệm liêm chính, chí công vô tư, nói đi đôi với làm, tu dưỡng rèn luyện đạo đức suốt đời những vấn đề có tính nguyên tắc đó phải đảm bảo. Tuy nhiên, trung thành nhưng đòi hỏi phải sáng tạo, vận dụng sáng tạo là đòi hỏi tất yếu khách quan. Không sáng tạo trong vận dụng thì không thể có một đảng vững mạnh, đáp ứng được yêu cầu và nhiệm vụ mới đặt ra. Những giá trị, chuẩn mực đạo đức của Hồ Chí Minh cần được bổ sung, phát triển cho phù hợp với điều kiện mới như khát vọng công hiến, đóng góp vào sự nghiệp phát triển đất nước; tôn trọng nhân dân cũng là một tiêu chí trong chuẩn thước đo đạo đức của cán bộ, đảng viên; đạo đức cách mạng trong thời đại toàn cầu hóa, cách mạng công nghiệp lần thứ tư đòi hỏi phải có bản lĩnh, dám đổi mới, dám sáng tạo, hội nhập, dám đương đầu với những khó khăn, thử thách; biết nêu cao lòng tự trọng, danh dự, cơ hội chính trị, tham vọng quyền lực, giữ gìn phẩm giá của người cán bộ, đảng viên...

Thứ ba, xây dựng Đảng về đạo đức theo tư tưởng Hồ Chí Minh là yêu cầu khách quan vì sự suy thoái đạo đức của đội ngũ cán bộ, đảng viên hiện nay.

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn giành sự quan tâm đặc biệt đến xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, trong *Di chúc*, Người nhấn mạnh: Đảng ta là một Đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật sự trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân⁽⁸⁾. Hồ Chí Minh cũng sớm nhận thấy, khi Đảng trở thành đảng cầm quyền thì những nguy cơ theo đó cũng xuất hiện như lạm quyền, tha hóa về quyền lực, cách lãnh đạo mất dân chủ, xa dân, làm quan cách mạng, tham ô, quan liêu và suy thoái về đạo đức của cán bộ đảng viên. Những nguy cơ đó sẽ làm cho Đảng suy yếu, làm mất niềm tin của nhân dân từ đó sẽ dẫn đến mất vai trò lãnh đạo. Vì vậy, nếu không thường xuyên xây dựng, chỉnh đốn thì làm sao Đảng có thể trong sạch, vững mạnh toàn diện, làm sao có thể nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng được. Xây dựng Đảng về mọi mặt, trong đó có xây dựng Đảng về đạo đức có ý nghĩa quyết định để Đảng lãnh đạo thành công sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước hiện nay, là điều kiện khách quan để Đảng vươn lên làm tròn trọng trách của mình trước dân tộc.

Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng những năm qua bên cạnh một số kết quả tích cực, thành tựu đáng khích lệ nhưng vẫn còn rất nhiều vấn đề cần phải được

giải quyết. Bắt đầu từ Hội nghị giữa nhiệm kỳ khóa VII (1/1994) Đảng ta đã chỉ ra bốn nguy cơ, trong đó có nguy cơ suy thoái về tư tưởng chính trị của cán bộ, đảng viên, coi đó là thách thức lớn đối với sự tồn vong của Đảng, của chế độ. Tình trạng này diễn ra đã lâu nên cụm từ "suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên" được đề cập đến liên tục tại các kỳ Đại hội Đảng và hội nghị Trung ương. Đại hội X của Đảng (4/2006) thừa nhận trong Đảng "đã có một bộ phận cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống" thì đến Đại hội XI của Đảng (1/2011) đã nhấn mạnh thêm bằng cụm từ "một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên"⁽⁹⁾ và Hội nghị Trung ương 4, khóa XI đã "mở rộng hơn" nội hàm của "bộ phận không nhỏ" đó bao gồm cả cán bộ cấp cao và gia đình. Đại hội XII (2016) còn nhận định một cách thẳng thắn hơn "tình trạng suy thoái về tư tưởng, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên chưa được đẩy lùi; có mặt, có bộ phận còn diễn biến phức tạp hơn"⁽¹⁰⁾. Hội nghị Trung ương 4, khóa XII còn chỉ ra 27 biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, của suy thoái đạo đức trong giai đoạn mới. Hội nghị Trung ương 4, khóa XIII (2021) tiếp tục làm rõ hơn những biểu hiện suy thoái: "Một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý" chưa nêu cao tinh thần trách nhiệm, thiếu gương mẫu, phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, sa vào chủ nghĩa cá nhân, nói chưa đi đôi với làm, vi phạm kỷ luật Đảng, vi phạm pháp luật"⁽¹¹⁾.

Có thể thấy, tình trạng suy thoái về chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên đã diễn biến qua nhiều năm và ngày càng trầm trọng. Điều đó làm suy giảm lòng tin của nhân dân với Đảng, làm ảnh hưởng đến vai trò lãnh đạo của Đảng và tiền đồ của dân tộc. Đúng như lời cổ Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã cảnh báo: "Từ suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống dẫn tới 'tự diễn biến', 'tự chuyển hóa' chỉ là một bước ngắn, thậm chí là rất ngắn, nguy hiểm không lường, có thể dẫn tới tiếp tay hoặc cấu kết với các thế lực xấu, thù địch, cơ hội, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc"⁽¹²⁾. Từ suy thoái về đạo đức trong Đảng sẽ dẫn đến công cuộc xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng và tổ chức khó thực hiện. Có đạo đức, sẽ giúp cho mục tiêu chính trị và quyền lực chính trị không rơi vào lòng quyền. Đạo đức làm cho mỗi người biết yêu thương, sẻ chia cùng nhau, biết đặt lợi ích của bản thân trong lợi ích của cộng đồng, dân tộc. Hơn bao giờ hết, xây dựng Đảng về đạo đức,

đấu tranh nhằm ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống, "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" của cán bộ, đảng viên, nhất là những người đứng đầu các cơ quan, đơn vị đang là vấn đề đặt ra cấp bách hiện nay, là vấn đề sống còn của một đảng chân chính cách mạng. Hồ Chí Minh căn dặn, Đảng không giấu giếm khuyết điểm của mình và kiên quyết đấu tranh, loại bỏ những phần tử lạc hậu, xấu xa ra khỏi tổ chức Đảng, xây dựng Đảng là cơ hội để mỗi cán bộ, đảng viên tự rèn luyện, tự giáo dục, tự tu dưỡng để ngày một tiến bộ hơn, để hoàn thành nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao phó.

Như vậy, mỗi bước đi và thắng lợi của cách mạng đều gắn với sự trưởng thành và lớn mạnh của Đảng, trong đó không thể không nói đến nhiệm vụ xây dựng Đảng. Đây là vấn đề thường trực và xuyên suốt trong mọi giai đoạn cách mạng. Nhiệm vụ xây dựng, chỉnh đốn trước hết phải bắt nguồn từ trong đạo đức của bản thân mỗi đảng viên, giữa lý tưởng và hiện thực, giữa nhiệm vụ phụng sự với nhu cầu, lợi ích tầm thường để chiến thắng "kẻ thù trong lòng", chiến thắng ham muốn vật chất không chính đáng. Trách nhiệm làm cho "môi trường đạo đức" của Đảng ngày càng trong sạch không phải của riêng ai, nhưng trước hết và cơ bản nhất vẫn là của từng tổ chức Đảng, từng cán bộ, đảng viên. Đảng tiếp tục nhấn mạnh: "Trong những năm tới phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ"⁽¹³⁾. Theo đó, chúng ta cũng dễ thấy công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng là vấn đề đặt ra cần thiết và cấp bách. Việc nghiên cứu, vận dụng, phát triển tư tưởng Hồ Chí Minh trong xây dựng Đảng về đạo đức là yêu cầu khách quan, giúp gợi mở hướng đi, giải pháp cho công tác xây dựng Đảng hiện nay./.

(1), (2), (5), (13) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. CTQG Sự thật, H., t.I, tr.73, 73, 111, 180.

(3) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Nxb. CTQG, H., T.4, tr.28.

(4), (9) Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. CTQG Sự thật, H., tr.68, 173,

(6), (8) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Sdd, T.15, tr.622.

(7) Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, Sdd, T.9, tr.412.

(10) Đảng Cộng sản Việt Nam (2016), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. CTQG, H., tr.185.

(11) Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII*, Nxb. CTQG, H., tr.89.

(12) Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 - khoá XII (thuvien-phapluat.vn).